

AT. 960202 *Har du en soldat i släkten?*

Då kan rullorna berätta

ALINGSÅS:

Björn Lippold, som sedan 1983 arbetat heltid med soldatforskning, först i Skara och senare år i Skövde, besökte i tisdags kväll Alingsås släktforskare och berättade om hur man kartlägger soldaternas liv.

I Skaraborgs län har man registrerat över 39 000 soldater. Lippold sammanställer de uppgifter som finns i soldatrullorna med de uppgifter som finns i kyrkböckerna.

Lippold rådde åhörarna att läsa i början av rullan. Där finns uppgifter om vad kompaniet har varit med om. Varje regemente bestod av 1 200 man. Kavallerierna och husregementena bestod av 1 000 man. Det är viktigt att anteckna numret på soldaten. Det hänger samman med numret på det torp där soldaten bodde. Det är också viktigt att följa soldaten i alla rullor han finns med i, Förvillande kan vara att soldaterna i händelse av att de bytte torp även fick byta namn. Utmärkande är att infanteristerna har enstaviga namn medan kavalleristerna och husarerna hade tvåstaviga.

Lippold rådde åhörarna att, om de fann en soldat

i släkten, gå till biblioteket och låna en bok som handlar om vederbörande regementes historia.

Andra handlingar

Förutom de vanliga soldatrullorna finns andra militära handlingar av intresse. När soldaten pensionerades – blev gratialist – antecknades han i Vadstena krigsmanshus, som fungerade som pensionskassa. Där kan man se vad soldaten varit med om under sitt liv som soldat. Det finns även något som kallas för brödmönsterrullor. De gjordes upp för att landshövdingen i de län som regementet tågade igenom skulle ha kontroll över vilka som skulle utfordras. Det finns även fångrullor, där man antecknade de eventuella brott soldaten gjort sig skyldig till och vilka straff som utdömts. Även sjukmönsterrullor upprättades.

Den nya indelningsverket skapades av Karl XI på 1600-talet. Men redan Gustaf Vasa upprättade soldatrullor liksom Gustaf II Adolf. Den sistnämnde gjorde upp listor som innebar att om den utvalde soldaten rymde inför risken att inkallas fanns alltid en ny man att sätta in.

Talaren avtackades av föreningens ordförande Tor Cullberg.

JOHN HALLQVIST